

Call no: B. (NS)H387

Author: Kastel Franko, Asher Yitshak ben Yaakov Hayim.

Title: Seder ha-Pragmatikah, eleh ha-hukim vaha-torot ... mi-shenat 5555 ... taamod le-6 shanim ha-baot ...

כותרת: סדר הפראגמאטיקה, אלה החוקים והתורות ... משנת חמשת אלפים וחמש מאות וחמשים וחמש ... תעמוד ... לשש שנים הבאות ...

Imprint: [Mantua : s.n., 5555 i.e. 1795]

Collation: 1 broadside ; 51 x 38 cm.

הערות: סוג הגליון: חוקי צנע. מקומות: מנטובה, מנטובאנו.

Subject: Sumptuary laws (Jewish law).
Sumptuary laws - Italy - Mantua.

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

סדר הפראנמאטיקה

אלה ההוקים והתורות אשר קיימו וקבלו עליהם ועל זרעם מעי הוועד כללי יצ"ו אשר נועדו יחדיו בבית הוועד אור ליום שני שנים ועשרים לחוש כסליו משנת חמשת אפים וחמש מאות וחמשים וחדש ליצירה המסכים ליום י"ד לחדש דיצימ'כרי אף תשי"צ למנינם אשר על משמרתה תעמוד הפראנמאטיקה הזאת לשש שנים הבאות היינו מחדש מרצו התקנה הביעל עד תום כל חדש פיכר'אור התק'סא וזאת התורה אשר כל יחיד מיהידי קהלנו יע"א חייב לשמור מאוד ולעשות ככל אשר הורו ותקנו לכל יחיד לתיקון הכללי ועל שכס מעי הממו ומעי הוקי יצ"ו הוטל לפקוח בעין השגחתם שלא יעברו תורת יחלפו חק ומי שיעבור במויד במשך הזמן הנ"ל באיזה פרט מפרטיה עבריון הוא כדן עובר על תקנת צבור ולא יחוייבו לנהוג בו דין עבריון רק כשיכרזו עליה ומאז לא יחזור להכשרו כי אם בהסכמת מעי בני הוועד קטון יצ"ו ולשומעים ינעם ועליהם תבא ברכת טוב ושומע אליהם ישכן בטח ושאן מפחד רעה :

ואלה הדברים אשר הושמו לפניהם על פי הבלוטא"ציוני כנהוג :

ענינינו הרואות עסקינו החולכים ורלים מידי יום ביומו בענינתנו הרבים והרצאות השתנו עלו על צארנו רבים מעמי הארץ הורו וחדדו לבשו אשר לא ברת ולא ידעו ולא יבינו לעת המס הגלם להיות הרצאה יתירה על השבח ולא שתי לבס' להתנהג בהצנע לכת כאשר לכל נבון אשר יכלכל דבריו במשפט יאות וביותר לנו היום כפי מצבנו לכן למען עשות הישר והטוב בעיני אלהים ואדם ולהטיב לבני קהלנו יי שמרם הסכמנו ביד יי הטובה עלינו בכל אשר יתבאר בסדר ידיו נא מעשינו לרצון לפני אלהינו ונמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם אביד :

משפט האנשים

אסור יהיה לכל אדם ללבוש סקאר'לטו בין בבגד העליון בין בבגד התחתון בין בסרביל ורק זה הותר הקורפ'טו של רובי'צו סקאר'לטו וכמו כן נאסרו המלכתיים הנקראים וילא'דה וסופ'רא-טוד'וס מויל'טו של משי אך פותרים יהיו מחל'טו של צמר נפן ופיל'פא ובלבר שלא יהיו מצבע סקאר'לטו או משני צבעים ומאלו הצבעונים הותרו בלבד בקולא'יני מוילא'די וגלימא - הרי הם נבל יראה ובל ימצא הנוצות הנקראים פינאקי'רה וכן הקוקא'רדי בכובעים ואסור ג"כ הפוכ'יי מאבנים הנקראים בר'לי וכמו כן הוצא'צוני ורק הותרו לחצאין ס'יו מאנ'צ'י כל מיני קרסים של כסף וזהב ואבנים טובות בכל מקום נאסרו חוץ מהלוק בלבר - וכל כסף וזהב הרי הוא בכל יראה ובל ימצא בכל מיני בגדים :

סדר נשים

לא ועלה על לבושהן שמץ זהב וכסף והקרים תוכלנה לשום ממכת וכמו כן נאסרו כל מיני פיל'פא וויל'טו והותרו מהם המנעלים של יום הכפורים ותשיעה באב - והמנ'צא ובתי הידים והוויל'טינו על הרפק או על הצואר - והקפ'טו והמנטי'ליא והטבא'דינו והנוורני'ציוני הותרו מכל מין חוץ מכסף וזהב ציור או ריקום - הנוואר'ניציוני סכנר שלם הכל בכלל לא יעלה שיווי יותר ממאה וחמשים למרים ושכר החייט בכלל - הק'פ'י והקופ'יוני לא יעלה שיווי משבעים ושנים למרים עם שכר מלאכת העשיה ואסורים מכל וכל הפינא'ק'י בכל מקום וכן לא יעשו מן ויל'טו או מכל דבר שיעלה על הרעת וכמו כן נאסר על הראש כל מיני פרום או שבולים פיז'רי או ספ'יקי מכל מיני מתכות ורק לענין הכנרים מי שיש לה כבר תתנהג כמשפט האנשים האמור למעלה - כל מיני פאל'מי ובוקי'טי לפני החיק נאסרו להלוטין ורק לבתולות הותר בר אחד ממין אחד מפרחים הטובים או מעשה אומן כל עוד שבבית ישכנו רגליהן - ומשפט הכלות יתבאר לפנינו : לא תצא אשה החוצה לא במורה שעות אורו'ליניו ולא באצט'וק'ו ובנוט'ר'יי משום מיני מתכות במקום הנראה לעין וכן לא תצא אשה ביום במבואות הצרנו בין ארבעה שערים ראשיים או חוצה לה בלא צינר'אלו ארוך שיכסה את כל ראשה וכן לא תצא שמה מכלי סינר שרוד נתון על בגדיה אם לא שיהיה הבגד משי כולו שרוד וכשיולכות ללואת את הכלה בלילה לבית בעלה תוכלנה לילך מכלי הסינר שרוד וכן המשתרות והיושבות בחנות ונשי בני הכפרים פטורות הנה : הבתולות יתירות מעשר שנים ופתורות מחמש עשרה די להן כסע'ף קטן קלי'פא בל'עו - לא תשאנה בצוארן לא מין אחד אבנים טובות או פנינים ושתייהן יחד אסור לוונן אפילו לא טובות הנה - בראש נאסר כל מין תכשיט פרחים או כפתורים מאבנים או פנינים מכל וכל - הצמידים הותרו מזהב ופנינים או גראנא'טי עם הסכנר פיר'טו וכמו כן הותרו להן קרסי החלוק והפוכ'יי מהמנעלים מן בר'לי - באצבעותיהן הותרו שלש טבעות חוץ מטבעת הקרושין - לא תמצאנה ברכים כנ"ל יותר מארבע נשים יהידי הרוצה - אמנם כשהולכות ללואת את הכלה או היולדת יכולות להיות ארבע בלערה ורק בלילה בלואת הכלה לבית בעלה אין קצבה :

דיני הכלה

הכלה משפט אחד יהיה לה עם שאר נשים אך בזאת נאות לה לשאת לפני חיקה בליל יום השרוכין ובשבעת ימי הנשואין אגרות פרחים רטובים או מעשר אומן - המשוכרת לחתן חיצון בהיות משוכרת בעיר הזאת כל עוד שבביתה ישכנו רגליה מותרת בכל אף אם יהיה שם כנופיא וכן הכלה חיצונית אחרי כואה העירה יום ראשון ויללו עמו : ובכואה לא יצאו לקראתה אלא במספר ארבעה בין אנשים ונשים חוץ מהמשרתים ולא ישמשו במרכבות נאות ובכל דבר יתנהגו בהצנע לכת :

משתאות

בנישואין ובברית מילה לא יעלו על השלחן רק שני מיני אוכלין פורטא'טי בל'עו שניהם בשר או שניהם דג לא וולת חוץ מן פטרות קודם הסעודה :

הסעודה ורק בסעודה שלישית ביום שבת קדש יוכלו לקיימה ברגים - וכל מיני פירות מרוקחים ושירי'פאטי ואפילו בין שרוף אק'וה'די'ש'ה בלעז נאסרו לגמרי וכן כל מיני מתיקה חוץ מסוויא'רדי וקונפ'י'טי - מעלות הרבמים והחברים נר'ז אשר יש להם שכר עמלם מהק'י יסבו כפעם בפעם בסעודת ליל יום ש'ק של נישואין וכן בסעודת מילה באיורה יום שתהיה יסבו זה אחר זה כפי מדרגתם ונשמע קולם ברברי תורה ונשא בס את השלחן :

תשורות

ביום המילה מי שאין לו עסק במצוה לא יוכל להורין דבר קטון או גרול ואלו בלבד יכולים לשלוח מנות ליולדת היינו הוריה אחיה אחיותיה וניסיה והורי אבי הבן אחיו אחיותיו וניסיו וכמו כן האורחים - בפניק'ייטא הנהוגה לא תהיה הרוצה יותר משמונה עשרה ליטרים - ובלילה שלפני המילה לא יתנו הקא'פי או משקה אחר אלא למעלת הלמורים אשר הם סביב לשלחן לא וולת - ולאחרים הנמצאים שמה וכמו כן כשמכנינים הנרות של שעה כמנהג ק"ק אשכנזים זה יתנו רק כף א' מסננים קטנים קונפי'טיני בלע'ז - ביום בשעת מילה יוכלו ליתן לכל הנמצאים שם בין אנשים בין נשים קא'פי או משקה אחר וסוויא'רדי או סטי'לה וזה שמו אשר יקראו לו טריוו'לטו - וזאת התורה גם בהכנס הנער בר מצוה - ובמשלוח מנות מהחתן אל הכלה או מזאת לזה לא תעדיף הרוצאה על ששים ליטרים - ביום הפורים מלבד התשורות למעלות בני תורה יוכל כל אחד מיהידי קהלנו לקיים מצות ומשלוח מנות בשלוח שלשה דורות לשלשה אנשים לא יותר - וכשתלך לבקר אשה אל רעותה אפילו האורחות בכל זמן הרי כבי יותן קא'פי או משקה אחר וסוויא'רדי או ביסק'טינו תמורתו - הכלה כשתלך לבית בעלה תוכל להורין לחמיה ולהמותה דווקא בתת לכל אחד מהם חלוק אחד בלבד בלי קרסי כסף וזהב :

בעלי ברית

הדורות של בעל ברית ראשון הן ביום המילה הן ביום פורים הן בחג השבועות הכל בכלל לא יעריפו משתי מאות וארבעים ליטרי' ובדורות דמורל קצבה ניתן להם מאה ועשרים ליטרים והבעל ברית שני לא יוציא יותר מארבעים ליטרים ובלים הרי הם בכל יוסף מאיזו סיבה ועילה שתהיה אך ורק אם אבי הבן או היולדת יהיו הבעלי ברית לא ניתן לרבר קצבה - האמנם האב וכל שכן בעל ברית אחר לא יוכל להכניס בסך הנ"ל שום מיני מתיקה רק קונפי'טי משקרים :

נגינה ומחול וצחוק

חבל נוגנים אקאר'מ'יא בלעז ברבים נאסרו לגמרי רק בנישואין ובליל פורים הותרה וכמו כן בליל לכת הכלה לבית החתן ובכלם אחר נטילת רשות ממעי' מסוני הק'י : הכיחול נאסר בכל זמן בין אנשים ונשים ורק הותר לאומן המלמד ולבני משפחה אחר דווקא בימים הנזכרים וברשות כנ"ל - על דבר הצחוק דתי חמלק הנם עושים ומי יבא אחרי המלך מעלת רוממות הקיסר והמלך יר"ה את אשר כבר עשרו בצדק ומשפט ומשרים ואלה מוסף לאיסור כל מין שחוק במקומות המפורסמות או בחנויות חוץ מחול המועד אסרו חג חנוכה ופורים כי באלה אמרו לא תוסף עליו -

האורחים היוצאים מן העיר

אחר מיהידי קהלנו שיוצא חוץ לעיר הותר לו הכל ביום צאתו וביום בואו וליולתיהם ואם מתעכב באיזה כפר אשר במעמד הלוה יותר משבוע אחד חוץ מיום צאתו ובואו יתנהג ככל חקי הפראנמאטיקה הזאת - האורחים הבאים לגור באקראי ולא להשתקע בעיר הזאת או באיזה כפר מן המעמד ער משך שלושים יום אחר ביאתם פטורים יהיו מתורת הפראנמאטיקה אך אם יתעכבו יותר ככני העיר יחשבו כל עוד שלא יתנו להם רשות מע' מסוני הק'י מידי שנה בשנה - ואם ילט מן העיר ולא יתמחרו הוצדו יותר משלושים יום וחוייבו ליטול רשות מחדש כנ"ל :

כל האיסורים הנזכרים בפראנמאטיקה הזאת יזבנו חוץ מן הבית אשר דרים שמה - אמנם יחולו בכית עצמו אפילו בבית הדירה אם יהיה שם כנופיא כגון בשבוע שהולכות לבקר היולדת או כיוצא בזה ובכלל האיסור יהיו כל איש ואשה מבני קהלנו יצ"ו של מנטובה ומנטובאנו בן או בת מעשר שנים ומעלה : ומעי' הוכי' נתנו כח ותעצומות למעי' הוקי' לחוסף איסור על איסור אם יראה בעין שכנס שהשערה צריכה לכך וביארו שיהיה מעתה כאילו נגמר והוסכם בוכי' כולו עד תום הזמן המונבל לפראנמאטיקה הזאת :

והיה זה שלום אור ליום שני . כ"ב לחדש כסלו משנת התק"נה לבריאת העולם .

מעיי אשר יצחק נכס'מ' יעקב חיים קאסטיל פראנק ג'ל פוגר סק'ף

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.